

Wskaźnik Trinity – ile wypłacać z portfela, aby go nie wyczerpać?

WPROWADZENIE

Wraz ze wzrostem popularności idei inwestowania długoterminowego pojawiła się potrzeba określenia, jak dużą część kapitału można regularnie wypłacać, aby go nie wyczerpać. Odpowiedzi na to pytanie dostarczyło słynne badanie amerykańskich naukowców z Trinity University w Teksasie.

Arkadiusz Semczak
Warszawa, październik 2025 r.

Wstęp

Współczesny świat finansów i inwestowania coraz częściej skupia się na zagadnieniu niezależności finansowej. Wraz ze wzrostem popularności idei inwestowania długoterminowego, pojawiła się potrzeba określenia, jaką część kapitału można wypłacać regularnie, aby go nie wyczerpać. Odpowiedzi na to pytanie dostarczyło słynne badanie amerykańskich naukowców z Trinity University w Teksasie. Wyniki tych analiz spopularyzowały tzw. **wskaźnik Trinity** (ang. *Trinity Rule*), zwany również **zasadą 4%**. Jest to jedna z ważniejszych koncepcji w planowaniu finansowym i emerytalnym na świecie.

Geneza i założenia badania

Wskaźnik Trinity powstał na podstawie badań przeprowadzonych przez trzech profesorów Trinity University: Philipa L. Cooleya, Carla M. Hubbarda oraz Daniela T. Walza. Celem ich pracy było ustalenie, **jaka stopa wypłat z portfela inwestycyjnego pozwala utrzymać środki przez minimum 30 lat**, niezależnie od zmienności rynków finansowych. Badacze przeanalizowali dane historyczne amerykańskiego rynku kapitałowego z lat 1926–1995, zakładając różne proporcje inwestycji w akcje i obligacje.

W efekcie powstała koncepcja tzw. „**bezpiecznej stopy wypłat**” (**Safe Withdrawal Rate**), czyli takiej wartości procentowej, którą można co roku wypłacać z kapitału, nie ryzykując jego szybkiego wyczerpania. W badaniach przyjęto różne warianty – od 3% do 10% rocznych wypłat – i analizowano, jak długo portfel przetrwa w zależności od struktury aktywów i inflacji.

Zasada 4%

Najważniejszym wnioskiem badania było stwierdzenie, że **wypłata 4% wartości początkowej portfela rocznie (indeksowana inflacją)**, przy inwestowaniu w portfel mieszany (np. 60% akcji i 40% obligacji), pozwala **utrzymać środki przez min. 30 lat z prawdopodobieństwem ponad 90%**. Innymi słowy, inwestor, który posiada określoną kwotę pieniędzy, może co roku wypłacać 4% tej sumy (powiększone o inflację), a jego kapitał powinien wystarczyć na typową długość życia na emeryturze.

Przykładowo, osoba posiadająca portfel o wartości 1 000 000 zł, może bezpiecznie wypłacać 40 000 zł rocznie. Jeżeli pozostałe środki będą dalej inwestowane w zdywersyfikowany portfel, to prawdopodobieństwo utrzymania kapitału przez 30 lat pozostaje bardzo wysokie.

Znaczenie wskaźnika Trinity

Wskaźnik Trinity stał się podstawą współczesnych koncepcji planowania finansowego, w tym ruchu **FIRE (Financial Independence, Retire Early)**, którego celem jest osiągnięcie wolności finansowej i wcześniejszej emerytury.

Jeżeli planujemy żyć tylko z odsetek, to zasada 4% pozwala nam oszacować potrzebny do tego kapitał. Wystarczy podzielić nasze roczne koszty utrzymania przez 4%. Przykładowo, jeśli potrzebujemy 100 000 zł rocznie na życie, to według zasady Trinity nasz portfel inwestycyjny powinien wynosić **około 2,5 miliona złotych** (bo $4\% \text{ z } 2,5 \text{ mln} = 100\,000 \text{ zł}$)¹.

Jednocześnie badacze wskazują, że wskaźnik Trinity nie jest wartością absolutną. Skuteczność tej zasady zależy od warunków rynkowych, poziomu inflacji, struktury portfela oraz długości okresu wypłat. Współcześnie wielu analityków sugeruje, że w czasach niskich stóp procentowych bezpieczniejsza była raczej wypłata nie więcej niż **3,5% lub nawet do 3% rocznie**².

Zakończenie

Wskaźnik Trinity stanowi jedno z najważniejszych odkryć w dziedzinie zarządzania kapitałem i planowania emerytalnego. Jego prostota i praktyczność sprawiają, że jest on wykorzystywany przez inwestorów na całym świecie jako punkt odniesienia w określaniu tzw. bezpiecznej wypłaty z portfela. Choć warunki rynkowe mogą się zmieniać, sama idea — aby wypłacać umiarkowaną część kapitału, pozwalając reszcie dalej pracować — pozostaje aktualna i ponadczasowa.

Zasada 4% nie jest gwarancją, lecz **rozsądną strategią równowagi między bezpieczeństwem a wykorzystaniem zgromadzonych środków**. W praktyce oznacza to, że odpowiedzialne inwestowanie, cierpliwość i długoterminowe podejście mogą zapewnić finansową stabilność przez wiele lat.

¹ Symulacja nie uwzględnia efektu podatków, który może być różny w zależności od indywidualnej sytuacji Inwestora. Przykładowo, inwestor może trzymać część swoich inwestycji na IKE/IKZE, co obniża całkowitą stawkę opodatkowania, mogą się też zdarzyć lata, w których będzie mógł kompensować zyski ze stratami. W skrajnym przypadku, gdyby za każdym razem inwestor musiał zapłacić 19% podatku, jego 4% brutto zmniejszyłoby się do 3,24% netto ($4\% \cdot (100\% - 19\%)$). W takiej sytuacji, żeby uzyskać 100 tys. zł netto rocznie, musiałby posiadać aktywa o wartości 3,086 mln zł. Jest to o 586 tys. zł więcej (23%) niż w sytuacji, gdyby nie musiał płacić podatków. Pokazuje to jak ważny jest to temat do zaadresowania.

² Obecnie rentowności obligacji skarbowych w wielu krajach, m.in. w Polsce czy USA wróciły do relatywnie wysokich realnych poziomów, co pozytywnie wpływa na procentową wartość portfela, którą można wypłacać.

Literatura:

Cooley P.L., Hubbard C.M., Walz D.T., (1999), *“Sustainable withdrawal rates from your retirement portfolio”*, Financial Counseling and Planning.